

- розгляд справи за матеріалами судової справи у паперовій або електронній формі.

Отже, однією з основних засад судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи адже, при розгляді справи в суді першої інстанції, існують ризики того, що суд невірно розтлумачить норму права, що підлягає застосуванню, не врахує обставину, яка повинна була бути врахована, вчинить інші помилки. Апеляційна інстанція є інструментом, що захищає осіб від зазначених ризиків, адже колегіальний перегляд справи має наслідком більш суворе дотримання вимог всебічності та повноти розгляду справи. Виклики сьогодення сприяють розвитку апеляційного провадження у сфері електронного судочинства. Однак, удосконалення інституту апеляційного перегляду судових рішень в цифрову еру потребує глибокого дослідження та законодавчих пропозицій.

Список використаної літератури:

1. Кравцов С.О., Правник С.О., Мошура Л.В. Електронне судочинство як сучасний тренд // Юридичний науковий електронний журнал № 4, 2021. URL.: http://www.lsej.org.ua/4_2021/55.pdf
2. Іліопол І.М. Апеляційне провадження в цивільному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Іліопол Інна Михайлівна. – Одеса, 2018. – 250 с. – С.49. // URL.: <http://hdl.handle.net/11300/10499>
3. «Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» від 17.08.2021 р. № 1845/0/15-21 URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>
4. Рішенням Вищої ради правосуддя «Про надання уніфікованих рекомендацій для судів усіх інстанцій та юрисдикцій щодо безпечної роботи в умовах карантину» від 01.04.2021 р. // URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0763910-21#Text>

Островська Людмила Анатоліївна,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

**НЕРЕЛЕВАНТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИКИ ЄСПЛ У
СУДОВИХ ПРОЦЕСАХ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ РІШЕННЯ**

«БАРТАЯ ПРОТИ ГРУЗІЇ» (CASE OF BARTAIA V. GEORGIA)

Позитивним моментом сучасної практики Верховного Суду є прагнення надати оцінку аргументам сторін чи суду, які базуються на правових позиціях ЄСПЛ. Масовість звернення до таких аргументів супроводжується численними маніпулятивними чи просто помилковими інтерпретаціями практики ЄСПЛ.

За твердженням начальника відділу Департаменту виконання рішень Європейського суду з прав людини Генерального директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи Павла Пушкаря та керівника Департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду Расіма Бабанли: «Інколи недоречне застосування практики ЄСПЛ виявляється у використанні цитат із рішень, які були сформульовані Судом за принципово інших обставин або таких, які обґрунтовують інші правові висновки, яких досяг Суд. Часто можна побачити посилання на рішення ЄСПЛ без контексту самої норми Конвенції, яка має застосовуватися, або без самого фактичного контексту рішення.

Довільне трактування таких цитат, які іноді не відображають саму правову позицію ЄСПЛ, закріплену у справі, досить часто має місце навіть без ознайомлення з повним текстом рішення ЄСПЛ. Таке застосування практики ЄСПЛ може призводити до того, що певна правова проблема хоча наче й вирішується відповідно до загальновизнаних стандартів практики ЄСПЛ, однак насправді не враховуватиме цілком протилежну ситуацію».[1]

Справа «Бартай проти Грузії» (CASE OF BARTAIA v. GEORGIA)- це одне з рішень Європейського суду з прав людини, яке на українських ресурсах існує лише в перекладі прес-релізу та із суперечливим тлумаченням ».[2].

Рішення ЄСПЛ by Бартай стосувалося цивільної справи працівника типографії, де суд справді визнав порушення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод через винесення рішення проти

заявника за відсутності адвоката. Обставини справи є достатньо особливими, бо суд виніс: (1) заочне рішення; (2) по суті справи (3) за одне судове засідання (4) проти відсутньої сторони без її адвоката (5) із перешкоджанням подальшої можливості оскарження рішення як заочного саме через визнання неповажними причини неявки заявника та його представника.

Як вважає адвокатка М. Островська за допомогою висновків ЄСПЛ, викладених у цьому рішенні українські адвокати навипередки обґрунтовують власну неявку у судові засідання правом на справедливий суд за ст. 6 Конвенції. А незадоволення судами клопотання про відкладення та продовження розгляду справи вважають посяганням на святість правосуддя. Адже за інформацією, що рознеслась в мережі Інтернет та серед колег-адвокатів, ЄСПЛ виправдав та назвав поважною причиною неявку адвоката в судові засідання через участь в іншому процесі.

Потрібно розуміти, що формуючи практику, суд відштовхується від конкретних обставин справи, деталі яких мають вирішальне значення. За здавалось б майже однакових обставинах ЄСПЛ може винести діаметрально протилежні рішення і це не примха суду, а належне та справедливе зважування всіх аргументів.

Зазвичай, адвокати посилаються на це рішення навіть приблизно не маючи в арсеналі тих самих обставин, за якими воно винесене проти Грузії. [3].

Багато рішень національних судів мають посилання на рішення ЄСПЛ у справі “Бартая проти Грузії”, при чому на цій підставі знаходять обґрунтування діаметрально протилежні позиції (щодо можливості відкладення слухання); досить часто за аналогічних чи суттєво схожих обставин. Тому оцінки ВС стають певним “фільтром” і мають бути орієнтиром для адвокатів та суддів.

Потрібно розуміти, що формуючи практику, Суд відштовхується від конкретних обставин справи, деталі яких мають вирішальне значення. За здавалось б майже однакових обставинах ЄСПЛ може винести діаметрально протилежні рішення і це не примха суду, а належне та справедливе зважування всіх аргументів. Захисникам варто буде обережними із повсюдним використанням у власній практиці рішень Європейського суду з прав людини, бо недолуге та невлучне посилення може не лише виглядати непрофесійним, але й обернутися проти самих адвокатів через незнання нюансів справи та поверхневого ознайомлення із висновками Суду.

Список використаної літератури:

1. Бабанли Р., Пушкар П. До питання про (не)релевантне застосування практики Європейського суду з прав людини: практичні поради
2. Рішення ЄСПЛ «Бартая проти Грузії» (заява № 10978/06) <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6155207-7964980>
3. Островська М. Недоречне використання практики ЄСПЛ у судових процесах України <https://resonance.ua/nedorechne-vikoristannya-praktiki-iesp/>

Полуніна Ольга Олександрівна,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ, УХВАЛЕНИХ В СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

У порядку спрощеного позовного провадження розглядаються такі справи: 1) малозначні справи; 2) що виникають з трудових відносин (ч. 1 ст. 274 ЦПК України).[1]

Малозначними справами, відповідно до ч. 6 ст. 19 ЦПК України, є: 1) справи, у яких ціна позову не перевищує 100 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб; 2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких